

הישן תחת המטה פרק שני סוכה כד.

עין משפט
נר מצוה

(א) ועירובין לו: וש"ת, (ב) ג' יום, (ג) יום, (ד) עירובין טו: ע"ש, (ה) ר"ש"א, (ו) ר"ש"א.

מוסף רש"י

שמה יבקע הגוד. והוכר שלם היה עמד לכל ליה הפרשה ושמה טבלים למפרע (חולין יד:) שהרי לא הוכרה התרומה מעולם (גיטין כו:) לכשיבקע. ענין בדבר לאסור, לומר דלא חיישן להי' דלא שפית, דאי בעי מסר ליה לומר (עירובין ד'): וכתיב (ויקרא טו) וכפר צעדו וצעד ביתו ציתו וזו היא אשמו: **כפרה**. כפרת יום הכפורים עשה זו מעלה זו שחשש זה צמדי דלא חיישן צעלמא: ופרכינן בין למ"ד טעמא דר' מאיר משום שמה תברה בין למ"ד משום מאיר דמדאורייתא מצינו ה"א ורבנן גזר שמה תברה או תמות מינה גבי סוכה מצוי וציראות דר' מאיר לחומר'א אצל גבי גולל ר' מאיר מקיל וכיון דמדאורייתא צטיל היאך יכול לטרו מידי טומאת גולל אלמה תנן צעירובין דבר שיש בו רוח חיים טעמא משום גולל ור' מאיר מטהר. וה"ה דמני למיפרכ' ממתינתא דלעיל דקמני ולא גולל לקצר אלמא מתינתא חלינא ליה לאקשויה ועוד משום דקמני מטהר צדדי' לשון קולא: רוח חיים לאו צדי אדם הוא שהרי אין רוח צידו לנפשו: **העומדים ברוח**. על ידי רוח: לאו **מחילה** היא. דעיקר עמידתה דבר שאין בו ממש הוא: **דאוקמה טווד ספות**. סמך הדופן על הגוד תפוח ברוח: הרי

בין ירדו ללא ירדו ומיהו טעם זה לא יתכן גבי אס צל חסם נמי מתינתא חסם ככל ענין ומשיז ליה צריכה והא דפריך צמרוצה (צ"ק דף טט:) דר' יוחנן אדר' יוחנן צההיא דכל המתקטט ובההיא דלחין שחלקו לקוחות הן ולא מחלק בין זו לזו משום דכל המתקטט מצרר דצרי צפירות (א) וקומץ להחצבר ע"י תאלון ניחא ליה לנמנר לעולם דכל הנלקט דקמני ועוד ניחא ליה למימר לעולם לא תיפוך ועוד דאפי' הוא מחלק אחתי קשה ליה מההיא דלמנר ר' יוחנן צריש כל הגט (גיטין דף כה:) אף אחרון אינו פוסל משום דאין צריה אע"פ שצבר צדציו כשאומו ר' ארי שאלתה אגרט זו ומיהו כי מורין צריש כל הגט צרי מילי דר' יוחנן הוה ליה למימר צריכותא דמההיא דלקוחות הן לא הוה שמעינן דאף אחרון אינו פוסל מטעם דפרישית ועוד יש לומר דהא דריק ליה לרבי יהודה צריה מיהא דלכי מייט הו גיטא היינו משום דמוקי פרק מי שאלון (שם דף עג:) צלומר מעת שאני צעולס דהיינו שעה אחת קודם מיתמו שלא היטה השעה מצוררת ולצוסף כשמת אמרי' הוצר הדבר שאותה שעה אחת היטה ולפי טעם זה אין לדקדק מדשמואל ומכל מקום פ"י הקונט' אמת דהא צריש כל הגט (שם דף כה:) צההיא חריני צועלן ע"מ שירלה אצל וצההיא דכלל מערבין (עירובין דף לו:) צההיא דאס צל חסם לצורת אע"ג דהו תנאי משמע דלא מהני למאן דלית ליה צריה ואס תלמר דהכא לא חייש ר"מ למיתה וצפרק ארצבה אחין (ביבמות דף כו:) תנן ד' אחין שנים מהן שזואן שתי אחיות ומתו השזואים אחיות הרי אלו חוליות ולא מתיצמות ומפרש חסם בגמרא משום דקסבר אסור לצטל מצות יצמין דלילמא אדמייצס חד מיית אידן וקצטלת מצות יצמין וההיא משנה רבי מאיר כדמוכח צפ"צ דיצמות (דף יט.) משום דסתם מתינתא ר"מ ויש

רבי יהודה ורבי יוסי ור' שמעון אוסרין איפוך ר"מ חייש למיתה ור' יהודה לא חייש למיתה דתניא עשאה לבהמה דופן לסוכה ר"מ פוסל ורבי יהודה מכשיר קשיא דרבי מאיר אדרבי מאיר אמר לך ר' מאיר מיתה שכיחא בקיעת הגוד לא שכיחא אפשר דמסר ליה לשומר קשיא דרבי יהודה אדרבי יהודה מעמא דר' יהודה לאו משום דחייש לבקיעת גוד אלא משום (ב) דלית ליה ברירה ולא חייש ר' יהודה לבקיעת גוד והא מדקתני (ג) סיפא אמרו לו ר' מאיר אי אתה מודה שמה יבקע הגוד ונמצא זה שורתה טבלים למפרע ואמר להו לכשיבקע מכלל דחייש רבי יהודה לבקיעת הגוד התם ר' יהודה הוא דקאמר לרבי מאיר לדידי לית לי ברירה אלא לדידך דיש ברירה אי אתה מודה דשמה יבקע הגוד אמר ליה לכשיבקע ולא חייש רבי יהודה למיתה והא תנן ר' יהודה אומר אף (ד) אשה אחרת מתקינין לו שמה תמות אשתו הא איתמר עלה אמר רב הונא בריה דרב יהושע מעלה עשו בכפרה בין למאן דאמר שמה תמות בין למאן דאמר שמה תברה מדאורייתא מוחיצה מעליא היא ורבנן הוא דגזרו בה אלא מעתה לרבי מאיר תבטא משום גולל אלמה תנן (ה) רבי יהודה ממטא משום גולל ורבי מאיר מטהר אלא אמר רב אחא בר יעקב קסבר ר"מ כל מוחיצה שעומדת ברוח אינה מוחיצה איכא דאמרי אמר רב אחא בר יעקב קסבר רבי מאיר כל מוחיצה שאינה עשויה בידי אדם אינה מוחיצה מאי בינייהו איכא בינייהו דאוקמה בנוד תפוח למ"ד מוחיצה עומדת ברוח אינה מוחיצה הרי עומדת בידי אדם הרי

רבינו הנאל ושנין איפוך ואימא הכי, הא מתני' דקתני אוכלת בתרומה, ר' יהודה היא דלא חייש למיתה, והאי דקתני אסור לאכול, ר' מאיר חייש דחייש למיתה. דתניא עשאה לבהמה דופן לסוכה, ר' מאיר פוסל ור' יהודה מכשיר. ואסיקנא ר' מאיר למיתה דאסיקנא גוד לא חייש. ואסיקנא לר' יהודה, לעולם לא חייש למיתה, ואמאי אסר בין פ"י מי יברר לנו כי ודאי היין הנשאר הוא התרומה והמעשר, שמא אותו ששתה הוא היה התרומה והמעשר. וכבר פירשנוהו בשחיתות חולין ובכמה מקומות, לפיכך לא הארכנו בה עכשיו. וזה שאמר לכשיבקע הגוד, אם ישאב וישתה הוא שותה טבלין שכבר נקדע הגוד, אבל כל זמן שהגוד קיים אין טבלין, דאמרין הנה התרומה והמעשר בנוד. (ו) הא דתנן ביום הכיפורים ר' יהודה אומר אף אשה אחרת מתקינין לו שמה תמות אשתו, מעלה עשו בכפרה. ואיכא דאמרי אמר ר' אחא בר יעקב וכו'. פ"י הבהמה מוחיצה בידי שמים היא, ועמידתה ברוח היא.

(א) נראה דל"ל לעירובין דר"מ קאמר והא דמני וכו'.

לומר דלכולי עלמא חיישי' חסם למיתה דלאחר שייצב לאחת פעמים שממתין השני זמן גדול מלחלוץ ומלייצב וחיישין על ימות צינתים אצל שמה ימות צומן מועט לא חיישין צקיעת הגוד דהכא וא"ת והא לא חייש ר"מ לשמה מת דזמן מצרובה צפרק כל הגט (גיטין דף כה.) דקתני צת ישראל הנשואה לכהן והלך צעלה למדינת הים אוכלת בתרומה צחוקת קיים ואצ"י לא מפליג חסם בין שמה מת לשמה ימות וסוגיא דשמעתין דפרק שני דיצמות כאצ"י דמשמע דקיבלה אצ"י מצרובה וי"ל דאצ"י מצרובה צפרק כל הגט חששא דשמה מת דזמן מצרובה לשמה ימות לאלתר דמאן דחייש להאי חייש אצל פשיטא דלא לגמרי מדמי שמה מת לשמה ימות לאלתר דהא רבי יהודה דחייש לשמה ימות לאלתר גבי צקיעת הגוד ואס חיישי לומר דחייש נמי לשמה מת לאלתר א"כ אשת כהן שיעל צעלה מפתח ביתה לא תאכל בתרומה מכיון שנתעלם צעלה מעיניה וצריך שיהא צעלה תמיד לפניו צשעה שהיא אוכלת: **רבי יהודה ורבי יוסי ור"ש אוסרין**. הא צבעי למימר צשמעתין וצעירובין (דף לו:) וצגיטין (דף כה.) וצמרובה (צ"ק דף טט.) טעמא דר' יהודה משום דלית ליה צריה אע"ג דקתני צההיא משום צקיעת הגוד דכוותי' אשכתן טוצא שאין הגמרא חושב עיקר טעם אותו טעם המפורש צמשנה פרק התערובות (נכחם דף טו:) גבי אצרי תמימה שנתערבו צאצרי צעל מוס וצפרק שליש דשצבות (דף כא:) גבי צבועה שלא אוכל ואכל כל שהו חייב צברי ר"ע וצפרק שני דמכות (דף יו.) גבי כמה יאכל מן הטבל ויהא חייב ר' שמעון אומר כל שהו וא"ת אי רבי יהודה לית ליה צריה אלמא צצירא ליה כר' יוחנן דצריש כל הגט (גיטין דף כה.) וצפרק מעשר צהמה (צבורות דף לו.) דאמרין האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ציובל אס כן היאך מלא ידיו ורגליו צצית המדרש דלא משכתא דמיימי צבורים אלמא חד צר חד עד יהושע צן נון וצצפרק הצובל (צ"ק דף ג.) אית ליה לר' יהודה קנין פירות לאו קנין הגוף דמי גבי דין יוס או יומים וכן נמי לר' יוסי דמספקא ליה חסם אי קנין הגוף דמי או לאו והכא לית ליה צריה וכי האי גוונא דייק צסוף השולת צגיטין (דף מה.) וי"ל דמדנין יוס או יומים אין ללמוד צעלמא אלא גבי מילי דעמד לחוד דחסם כתיבי קראי דכספו ותחת ידו ומיהו עממא לא מיייתי לה צהשולח לה מיייתי לההיא דשדה אחוה ועוד יש לומר דדוקא ר' יוחנן הוא דאית ליה איה סברא דמשום דלקוחות הן מחזירין זה לזה אצל איך אמוראי הוה אמרי דאע"ג דאין צריה אין מחזירין דקאמר' צריש כל הגט (שם דף כה.) וצפרק מעשר צהמה (צבורות דף לו.) דמכר הוא דלמר רחמנא דליהדר' ציובל ירושה ומתנה לא ור' יוחנן לא קשיא מצרבי יהודה דהוה מפרש טעמא משום צקיעת הגוד מיהו לא יתכן טעם זה לר' יוסי דע"כ לית ליה כמו שאפרש וא"ת דהכא לית ליה לר' יוסי צריה וצפרק מי שאלחו (גיטין דף עג:) אית ליה צריה דתנן ר' יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת ולכי מייית הו גיטא ולמאן דמתקטט צריש כל הגט (שם דף כה.) בין תולדה צדעת ענמו לתולה צדעת אחרים ניחא ורצא דלא מפליג חסם מפרש טעמא (משום צקיעת הגוד ורצה מפרש טעמא) פרק צכל מערבין (עירובין דף לו:) משום צבעין רחשית שצירה ניכרין ומיהו אחתי קשה דצפרק צכל מערבין (שם) משמע דלית ליה צריה לר' יוסי גבי מעשר שיש לי צצית מחולל על סלע שעתה צדי מן הכיס ר' יוסי אומר לא חילל ויש לחלק משום צההיא דמי שאלחו הדבר עומד להצבר צדאי שחרי או יחיה או ימות ויש ליה צריה טפי מההיא דסלע שעתה צדי מן הכיס שמה לא יצבר הדבר לעולם כדי האי גוונא כולל לתוך דשמואל אדשמואל: תלמוד